

"אלוף פיקוד איראן", יותר טכנולוגיות, פחות טנקים: תוכנית כוכבי

 [שלחו להדפסה](#)

הרמטכ"ל לא המתין לבחירות השלישיות ולמו"מ עם האוצר, והזניק את התוכנית הרב-שנתית "תנופה": סגירת גדודי שריון, הקמת אוגדה קלה ומהירה, שתי טייסות קרב שיחליפו אחת ישנה שתיסגר ושני אלופים נוספים בזרוע היבשה. המטרה: "העצמת הקטלניות בהיקף ובדיוק" - גידול משמעותי בכמות המטרות שיושמדו במלחמה ובאיכותן. אין התייחסות של ממש למערך המילואים

יואב זיתון

 [לחצו כאן להגדיל הטקסט](#)

תוכנית תנופה של אביב כוכבי

אוגדה חדשה, סגירת טייסת קרב - ומינוי "אלוף איראן" חדש: אלה הם חלק מהשינויים שיוכנסו [בצה"ל](#), כך מקווה הרמטכ"ל [אביב כוכבי](#), במסגרת התוכנית הרב-שנתית (תר"ש) "תנופה". בליבת התוכנית: חיזוק הקצה המבצעי של יחידות החוד הסדירות, שדרוג בכמות החימושים לטייסות חיל האוויר ובאיכותם והפיכת הצבא לכוח קטלני וטכנולוגי שלוחם יחד בהספקים גדולים יותר ובצורה רב-ממדית - בים, ביבשה, באוויר, בסייבר ובלוחמה האלקטרונית.

הרמטכ"ל החליט שלא להמתין לכינונה של ממשלה חדשה, והציג השבוע את תוכניתו לחמש השנים הקרובות בפני סגל הפיקוד הבכיר של צה"ל, נשיא המדינה ראובן ריבלין וכתבים. התר"ש אושרה אומנם באופן פורמלי על ידי שר הביטחון נפתלי בנט, אך טרם צלחה מו"מ עם משרד האוצר, ולא ידוע אם תתקבל במלואה או בחלקה על ידי שר הביטחון, שר האוצר וראש הממשלה הבאים, מי שיהיו.

הרמטכ"ל רב-אלוף אביב כוכבי הציג את תוכנית תנופה (צילום: דובר צה"ל)

"השמדת מרכזי הכוח העיקריים של ארגוני הטרור" (צילום: דובר צה"ל)

"מימוש התוכנית הרב-שנתית 'תנופה' יאפשר לצה"ל הגדלת יכולות ניכרת", אמר כוכבי. "התוכנית תביא להעצמת הקטלניות בצה"ל, הן בהיקף והן בדיוק, ותיצור תנאים לקיצור משך המערכה. האתגרים סביבנו לא מאפשרים להמתין – ולכן, על אף המורכבות, התוכנית הרב-שנתית יצאה לדרך".

בצמרת צה"ל סבורים כי מימוש התוכנית יכול להתאפשר בשל חלון הזדמנויות במזרח התיכון שעשוי לדחות את המלחמה הבאה, בשל אי רצונם של חיזבאללה וחמאס ליזום עימות צבאי עם ישראל ועל רקע ההתחממות ביחסיה של ישראל עם מדינות סוניות מתונות.

עלותה השנתית של התוכנית צפויה להיות גבוהה יותר מתקציב צה"ל השנתי בתוכנית הרב-שנתית הקודמת, "גדעון", שהסתכם בכ-30 מיליארד שקל, אך עיקר הגידול מבוסס על התייקרויות וכלל מקרה לא תהיה בתר"ש פריצה מגבולות הגזרה הכספיים שנקבעו בהסכם יעלון-כחלון – כך מצהירים בצה"ל.

חלק מהתר"ש כבר יצא לדרך בהסטות תקציב פנים-צבאיות במאות מיליוני שקלים ובאישורים חריגים שהעניק לצבא משרד האוצר, לצד תוספת תקציב לשנה הקרובה בסכום של כשני מיליארד שקלים, כך שסביר להעריך שבהיעדר מלחמה שתטרף את הקלפים תוכניתו של כוכבי תצא לדרך – בתנאי שתקום ממשלה קבועה.

תר"ש "תנופה" של הרמטכ"ל אביב כוכבי

שני אלופים יתווספו לזרוע היבשה כאחראיים על חיזוק התמרון ובניין הכוח

2,000 פקידים ופקידות יוסטו לתפקידים "משמעותיים"

אלפי רחפנים מתאבדים וטילים מתקדמים יגיעו ליחידות הסדירות כבר השנה

תוקם אוגדה קלה ומהירה, ללא כלים משוריינים, שתתבסס על חטיבת כפיר לצד חטיבות במיל'

שתי טייסות קרב חדשות יוקמו, וטייסת קרב ישנה תיסגר

גדודי שריון במיל' עם טנקי מרכבות סימן 2 ייסגרו בהיקף של קרוב לשתי חטיבות

היקף החימוש לחיל האוויר יגדל פי 2

עם זאת, בלי כינונה של ממשלה אחרי הבחירות הקרובות, צה"ל צפוי להציג לדרג המדיני הזמני דרישות דרמטיות כמו גידול שנתי בתקציב הביטחון, ללא תר"ש מסודר. הסיכוי שמהלך שכזה יקרה לנוכח הגירעון של עשרות מיליארדים בתקציב המדינה, שגם מערכת הביטחון תידרש לתת את חלקה בכיסוי, הוא אפסי, ולכן בחירות רביעיות עלולות להיות הרסניות לתוכנית תנופה ולהתייצבות צה"ל בשנים הקרובות.

במהלך גיבוש התוכנית התייעץ כוכבי עם קודמו גדי איזנקוט וניהל שיחות גם עם רב-האלופים במיל' בני גנץ וגבי אשכנזי, שלא צפויים להיות מופתעים מהתוכנית אם ייכנסו לאחר הבחירות ללשכות שר הביטחון וראש הממשלה.

מלשכת ראש הממשלה נמסר בנושא כי "התוכנית הוצגה לראש הממשלה והוא תמך בחלקים נרחבים שלה, אך ביקש לחזק אף יותר את היכולות ההתקפיות. לאור היקף התקציב, נדרש אישור קבינט ואישור ראש הממשלה לתוכנית".

המטרה: גידול במספר המטרות של חמאס וחיזבאללה שיושמדו

בצה"ל מאמינים שהתוכנית החדשה תשפר את צה"ל מול תרחיש הייחוס העיקרי שקבעה ישראל בשמונה השנים האחרונות: עימות בשתי זירות, אחת עיקרית והשנייה משנית, מול שני אויבים מרכזיים - חמאס בדרום וחיזבאללה בצפון.

הנחת היסוד של התוכנית היא שחיזבאללה, חמאס ואיראן צמצמו את היתרון של צה"ל עליהם, והתר"ש החדשה תגדיל אותו מחדש לפער הנדרש לשמירת ביטחון המדינה, להרחקת המלחמה הבאה ולמיצוק ההרתעה. 600 מיליון שקלים מהסטות פנימיות בצה"ל כבר הזרימו דלק ראשון להוצאת התוכנית לדרך, עם רכש שיגיע לשטח בעוד כחודשיים ויכלול אלפי רחפנים מתאבדים, אמצעים לראיית לילה וטילי נ"ט חדשים ליחידות החוד הסדירות. הנחת היסוד של כוכבי אמורה להתכתב עם השורה התחתונה של התוכנית: הגדלה דרמטית של מספר יעדי חמאס או חיזבאללה שיושמדו במלחמה, שיפור האיוכות של אלפי המטרות שיותקפו ביממה, בין היתר מתוך מינהלת מטרות מטכ"לית שכבר הוקמה, והגברת תדירות התקיפות.

חיל האוויר יקבל חיזוק (צילום: דובר צה"ל)

שיגור טיל מסטי"ל של חיל הים (צילום: דובר צה"ל)

חיזוק לזרוע הים (צילום: דובר צה"ל)

המטרה היא השמדה של שלושת מרכזי הכוח העיקריים בשני "צבאות הטרור" שמול ישראל: עיקר היכולות הרקטיות, מרכזי הפיקוד והשליטה והכוחות החודרים לישראל – גדודי רדואן של חיזבאללה ויחידות הקומנדו של חמאס. בתווך, כוחות באוגדות הסדירות יהפכו מרב-זרועיים, הכוללים שיתופי פעולה של חי"ר, שריון והנדסה עם מטוסי קרב וספינות טילים, לרב-ממדיים.

המשמעות: אגרופי התקיפה של צה"ל, כך מתכנן כוכבי, יכללו אמצעים טכנולוגיים מתקדמים רבים, שיאפשרו חשיפה מהירה ויעילה של אויב, השמדתו ונטרולו בחימושים מדויקים אך גם ביותר אמצעי שיבוש ועיוורון של לוחמה אלקטרונית ואף תקיפות בסייבר – ישירות לשדה הקרב. השאיפה של הרמטכ"ל: תמרון מהיר, קטלני וגדול יותר – פי 5 עד 7 ממה שצה"ל יכול לספק כיום.

הכוחות יקבלו לפי התוכנית יותר סנסורים ואמצעי חשיפה שיגלו את האויב וזירימו מודיעין בזמן אמת מכלל המקורות, בהם המל"ט שמצלם מעל או הלוויין של יחידה 9900.

אין חיזוק משמעותי לכוחות המילואים, לא צפוי קיצוץ באנשי הקבע

נעלם מרכזי בתוכנית הוא מערך המילואים של צה"ל, שעליו עדיין מתבסס רוב הכוח הלוחם של הצבא. צה"ל לא הציג מהלכים משמעותיים לחיזוק חטיבות המילואים ולתיקון הליקויים שבהן. התוכנית מדברת בעיקר על סגירת יחידות מילואים, ומאמצעי הלחימה החדשים שצה"ל ירכוש לכוחות הסדירים ייהנו בעתיד הלא נראה לעין, בסדר עדיפות משני, גם חלק מכוחות המילואים. הרמטכ"ל הביע חוסר שביעות רצון מהיקף האימונים של יחידות המילואים וביקש ממפקד זרוע היבשה, אלוף יואל סטריק, לבחון גידול של האימונים. במסגרת התר"ש יירכשו כ-2,500 משאיות שיחולקו קודם לגדודים הסדירים, ובלאו הכי אינן צפויות להדביק את כל המחסור הקיים.

גדודי שריון ייסגרו (צילום: דובר צה"ל)

נדבך מרכזי בתוכנית הוא לשדרוג ההגנה של צה"ל, בגבולות הבט"ש. הרמטכ"ל מגדיר יעד ברור להשקעות הצבא: 70% להתקפה ו-30% להגנה, משוואה שלא בהכרח מתכתבת עם חזונו הביטחוני של ראש הממשלה בנימין נתניהו לעשור הקרוב, שבו הדגשים העיקריים נוגעים לסייבר, לחיל האוויר ולהגנה האווירית.

לפי התוכנית, פיילוט החטמ"ר החכם שכבר מנוסה בשומרון יורחב ליתר החטמ"רים בגדה, ויאפשר ניטור זיהוי מיידי של גורמי טרור באמצעים טכנולוגיים. ביתר הגזרות יופעל "הגבול החכם", עם מכשול מבוזר יותר וכיסוי קבוע מפני איומים על-קרקעיים ותת-קרקעיים, לצד אמצעי תקיפה ונטרול רובטיים. כיפת ברזל צפויה להפוך ברובה לארצית ונייחת, ללא תלות בניוד הסוללות.

כבר השנה יוכנסו לשימוש מיירטים חדשים ומשופרים לפצמ"רים ולרקטות קצרות טווח, ומערכת קלע דוד (שרביט קסמים), לצד הכנסת מערכות נוספות, תיתן מענה לרחפנים מתקדמים ולטילי שיט, כמו אלה שבהם תקפה איראן את מתקני הנפט הסעודיים בחודש ספטמבר. מבחינת האימונים לכוחות, התוכנית תתעל יותר אימונים לצפון הארץ ולמתקני לוחמה בשטח בנוי חדשים.

בסוגיית כוח האדם לא צפוי קיצוץ נוסף או הוספת אנשי קבע מעבר ל-40 אלף הקיימים, אך תוכניות השקעה בפרט וליווי וסיוע למשפחות אנשי הקבע, בעיקר במערך הלוחם, אמורות לבלום את משבר הקצינים והנגדים, שרבים וטובים מהם מעדיפים לעזוב את הצבא.

תוכנית תנופה צפויה לכלול שינויים מבניים מהותיים בצבא, הדומים למהלכים שיצאו אל הפועל בתקופת שני הרמטכ"לים הקודמים, איזנקוט וגנץ. גדודי שריון במילואים, בהם מופעלים טנקי מרכבה סימן 2 הנחשבים למיושנים יותר, ייסגרו. טייסת קרב הכוללת מטוסים שנמצאים בשירות זה כמה עשורים תיסגר, ובמקומה ייפתחו לפחות שתי טייסות קרב חדשות לאורך העשור הקרוב, מעבר לשתי טייסות האדיר (F-35) הקיימות. צה"ל יתחדש גם בטייסת מסוקי תובלה, הקי" של לוקהיד מרטין או הצ'ינוק של בואינג, כחלופה ליסעורים. כחלק מהסכם הסיוע החדש יירכשו מארה"ב חימושים מדויקים לחיל האוויר בהיקף שיכפיל את המלאי הנוכחי.

ימונה אלוף שיטפל רק בסוגיה האיראנית

אגף התכנון צפוי לעבור שינוי גדול, עם הפיכתו למערך שמתמקד בבניין הכוח של הצבא בראייה מטכ"לית, ולא בסוגיות חוץ ואסטרטגיה כמו מו"מ להפסקות אש וקשרים דיפלומטיים עם צבאות זרים. ייתכן שבראש המערך החדש יעמוד קצין בדרגת תת-אלוף, בניגוד לראש אג"ת (אלוף).

כוכבי מתכוון למנות אלוף שיטפל אך ורק בסוגיה האיראנית על גרורותיה - מתוכנית הגרעין ועד להתפשטות הצבאית מול ישראל - יחד עם הגוף המקביל במוסד. לשלוש האוגדות הסדירות, 98, 162 ו-36, תתווסף אוגדה נוספת, 99, שתתבסס על שתי חטיבות חי"ר קלות, אחת מהן סדירה, כפיר, שלראשונה תיכלל באמת בתוכניות האופרטיביות המלאות של צה"ל, בצפון ובדרום. האוגדה תכלול גם חטיבת שריון במילואים, שלוחמיה יציודו בכלי ניוך קטנים שאינם משוריינים ובאמצעי תקיפה חדשים, כמו טילי נ"ט מתקדמים בהיקפים גדולים.

כוכבי מציג את התוכנית. שינויים בכוח האדם (צילום: דובר צה"ל)

התוכנית מתעתדת גם למלא את החוסרים בכוח אדם ובאמצעים ליחידות הקרביות הלוחמות. המקור ללוחמים "החדשים": העברתם של לוחמים מבסיסי הכשרות וממפקדות לגדודים הסדירים, ושינוי קריטריונים, כמו אפשרות לשרת כלוחמי הגנה אווירית בכיפת ברזל בפרופילים נמוכים. בנושא כוח האדם מתכוון כוכבי לבצע שינוי נוסף: רפורמה בשיטות המיון של המתגייסים תוך הישענות על פרמטרים חדשים. כך, מבטיחים בצה"ל, "ייחתכו" 2,000 פקידים ופקידות כבר בתחילת התר"ש ויועברו לתפקידים משמעותיים יותר.

רפורמה גדולה צפויה להגיע לפתחה של זרוע היבשה, שתכלול ארבעה אלופים, בהם מפקד הזרוע וראש אט"ל. יוקם מערך הדרכה ואימונים כולל תחת מפקד גיס 446 (אלוף), ומתחתיו יופעלו בסיסי ההכשרות והאימונים וכן יוקם מערך התמרון, תחת מפקד גיס 479 (אלוף), שיהיה אחראי על האוגדה החדשה 99 ועל מפקדות חילות הזרוע (הנדסה, חי"ר, שריון וכו'). תוקם חטיבת מטה לסוגיית הלחימה הרב-הזרועית, בפקודו של תת אלוף שיהיה טייס חיל האוויר.

מערכי הסייבר באגף התקשוב ובאמ"ן ימשיכו ליהנות מתקציבי עתק גדלים, ובניגוד לתכנונים קודמים, התוכנית תשאיר את המצב כפי שהוא, ללא הקמת "פיקוד הסייבר" תחת אלוף. ישראל תשגר לטובת צה"ל לוויין תקשורת חדש במסגרת התר"ש, לצד שימוש בלוויינים קטנים עם כיסוי מהיר יותר של תחומי העניין של צה"ל.

חדשות ב-SMS - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

תגיות: צה"ל | רמטכ"ל | אביב כוכבי
חזרה